

Orkesztra Gabó

IGAZI TÍPUSÚ TALÁLKOZÁS¹

– novella két hangra –

egy könyvekből épült kerítést kedvünk szerint alakíthatunk (én)

1.

Ha nem tetszik, levehetem a képet a falról, mondta búcsúzóul a hórihorgas, barna képű ingatlanügynök, de engem nem zavart az a romantikus repró, amelyen disznók és egy félrecsapott kalapú kondás látszott. A sötét tónusú képet valaki beüvegeztette, és ettől olyan volt, mint egy tükör. Laknak ebben a házban hiedelemlények? Csak úgy mellékesen kérdeztem ezt, válaszképpen, amikor elfogadtam a függőfolyosó végében levő másfél szobás, felújított lakást. Ügynököm egy pillanatra megremegett. Azt hittem, az elevenébe vágott a kérdés, valami sötét história lehet, de kiderült, hogy nem ismeri a szót. Kísértetek, házi szellemek, kódorgó lelkek, tettem hozzá magyarázólag, és ő lelkesen bólogatott, hogy igen, igen, érti, mire gondolok, de nem, nem, ez egy rendes ház, ilyenek itt nincsenek, ahogy befalazott szobák, titkos átjárók és maguktól nyikorgó szekrények sem. Rábökött a tűzvédelmi plakátra, magam is láttam, hogy a ház alaprajza pofonegyszerű, aztán már én is hajlottam arra, hogy viccnek szántam a felvetést. Amikor ebben kiegyeztünk, csendesesen megjegyezte, van azért egy teljesen üres lakrész, ha gondolom, megmutatja, néha beköltöznek az egerek, ha motozást hallok, az tőlük ered. A vetemedett ajtóról lerántotta az ormótlan lakatot, és beléptünk egy lepusztult konyhába, minden olyan volt, mintha fél évszázada menekültek volna el a lakók. A konyhából nyíló szoba üres volt, a korhadozó padlón tisztán látszott egy súlyos zongora nyoma, ujjni mélyen süppedtek a kerekék a fába. Más látnivaló nem volt. Régen a lakók az udvar végébe jártak le végézni, oda, ahol az európai ecetfák nyúltak az égbe, volt ott valami romos épület, ami előtt az ügynök autója parkolt egy sejtelmesen mélyülő tócsa szélén.

¹ Elhangzott a gyergyószárhegyi írótáborban 2016. szeptember 16-án, felolvasta Márton Evelin és Vida Gábor.

Napokig a csendes belső udvar bűvöletében éltem, reggel a földszint-ről izgató kávé-szag mászott fel, mondhatni az ajtóm előtt szökött ki a városba. Órákon át el tudtam nézegetni a függőfolyosó túlsó karéjában levő szőlőlugast, amely mögül gyanakvó szemek fürkészték minden mozdulását. Amikor sikerült ezer zsenge szőlőfürtöt megszámlálnom, abbahagytam, és azon gondolkodtam, hogy milyen lehet itt a szüret. Szeretem a bort, bocsánatos bűn ez, ha az ember túl sokat gubbaszt levéltári kartondobozok fölött, mert reméli, hogy az egyik legmélyén ott lapul az a dokumentum, amelyiktől a történelem mai állása komoly fordulatot vesz, bár leginkább az szokott történni, hogy a századik doboz aljáról már valaki elvitte azt az iratot, mégsem történt semmi.

Azon a délutánon, amikor a kávészag utolsó foszlányai szöktek meg az udvarból, a kínai menza műanyagdobozait, mint aki ebédelt, belegyúrtam a szemetesbe, és azon töprengtem, hogy lemenjek-e egy üveg borért, vagy inkább heverjek el a galérián, halk, finom lépteket hallottam az enyhén lejtő függőfolyosó deszkáin, aztán egy ajtó nyikorgott, de nem tudtam, hogy melyik. Leültem a hatalmas fotelbe és vártam. Ilyen hangulatban gyorsan kell történnie valaminek, a túl hosszúvá nyúlt várakozáshoz ma már gyengék az idegeink. Gyerekkoromban többször előfordult, hogy ilyen pillanatokban a száraz plafonról vízcsepp hullott a kezem fejére, mindig a mutató- és a hüvelykujjam közötti párnára, olyan hihetetlen volt, hogy nem is mertem senkinek elmesélni, sós volt, mint egy könnycsepp.

Ha volna zenei képzettségem, pontosan meg tudnám mondani, melyik volt az az öt billentyű, amit valaki leütött, rövid egymásutánban, pontosan, azután pedig lecsapta a zongora fedelét, de arra már egyáltalán nem merek megesküdni, hogy felvihogott-e. Sok időbe telhetett, amíg a hangok elenyésztek, olyan volt a ház, mint egy rezgődoboz, azután mély, süket és kába csend következett, de azt már egész pontosan tudtam, hogy ez az én csendem, amelyen túl a város nyugodtan őrjönghet, oda én már nem jutok el. Kiléptem az erkélyre, a szőlőlugas túloldaláról két meglepett gyerekarca bámult rám, és mielőtt megkérdezhettem volna őket, hogy hallották-e, elfutottak, le a lépcsőn, végig a bolthajtásos kapu alatt, tompán dobogtak a cipők, de a gyerekek egy hangot sem adtak ki. A szőlő-indák mögött egy kövér nő lakott, nem lehetett tudni, hogy az ő gyerekei, vagy csak vigyáz rájuk, hozzám nem szóltak sosem, a nő olykor biccentett, de lehetőleg

elfordult, ha meglátott. Ebben a házban nincsen zongora, mondta a kicsi cukrászdában a szemüveges nő.

És ahogy régen a száraz mennyezetről időnként a kézfejemre csöppent valami sós folyadék, amitől meglepődtem, és amit olykor türelmetlenül vártam, bár semmilyen rendszerességet nem tudtam megállapítani az érkezésében, úgy az a néha leütött pár billentyű-hang is ott volt valahol a közelemben, és tulajdonképpen nem volt sehol. Egyszer még az üres lakásba is benyitottam, levettem a lakatot, mint az ügynök, aki mondta, hogy ha valami fölösleges holmim van, nyugodtan tegyem oda be. Nem volt ebben a házban befalazott szoba, kamra vagy pincejázat, a hatalmas zongora keréknyomai durván és kiábrándítóan mélyedtek a korhadó padlóba, mint máskor.

Szaporodó levéltári jegyzeteim és fénymásolt iratkötegeimmel töltöttem a nyári estéket, miközben a város odakint korzózott és fesztiválózott, olykor napokig teljes csend ereszkedett rám, még a gyerekek sem bámultak, a kávé nő is elment szabadságra, néha már őrjítő volt a csend, mintha nem is létezne a város, csak ez a súlyos kapu mögé rejtőzött udvar, az ecetfákkal és a hajdani véceház előtti sejtelmes tócsával. És amikor már nem bírtam, amikor úgy éreztem, hogy megőrülök ettől a rám nehezedő csendtől, az ecetfa és a bodza émelyítő szagától, a szőlő fenyegető burjánzásától, valaki erőteljesen, haragosan leütött pár zongorabillentyűt, olyan tisztán hallottam, mintha egy kiváló akusztikájú koncertteremben volnék. Csak éppen senki más nem hallotta rajtam kívül.

2.

Új lakó költözött az emeletre. Az a tapintatlan ügynök még ide is behozta, mert ezek azt hiszik, itt nem lakik senki, már csak abból kiindulva, hogy soha nem látnak innen kimenni. Pedig kijárok én, de máshol, titkos útvonal, amiről magamnak sem kellene beszélnem. Mindegy. Sejttem, mit mondott neki, hogy ebbe az üres és poros lakásba néha egerek, pockok, denevérek költöznek, és azok zajonganak. Azért mondta ezt, hogy megnyugtassa szegényt, mert honnan is tudná, mi zajlik itt éjjel, vagy nappal. Bár ahogy nézem, ez az új lakó képes borzongással gondol arra, hogy itt szellemek tanyázhathatnak. A szeme villanásából, ahogy szimatolva körülnézett, arra következtettem, hogy hisz az ilyesmiben, és szeretne végre átélni egy igazi típusú találkozást. Élményekre vágyik a szerencsétlen, azt hiszi, ehhez szellemekre van

szükség. Még hogy hiedelemlények! Minden hiedelem tudja magáról, hogy ő igazi. Az is lehet, hogy tévesen ítéltem meg, tévedni szoktam, méghozzá gyakran. Nem bánkodom emiatt különösebben, már jól érzem magam a saját világomban. De azért időnként vágyakozom, friss hús, friss vér, bármikor jólesik.

Talán nem kellene közelednem hozzá. Kinek kell egy olyan, aki csak a bortól és a lidércektől jön izgalomba? Iszik a drága lakó, hogyne inna, én is iszom rendszeresen. Hogy miért, azt nem tudnám megmondani. Megszoktam, talán azért, körülöttem mindig, mindenki ivott. Mértékkel egyesek, mások nyakló nélkül vedeltek. Én valahol a kettő között vagyok, de nem szeretek egyedül berúgni, szóval lehet, hogy meg kellene környékeznem az új szomszédot. Hátha nem utasít vissza.

Egyik éjszaka egy szép, kézzel hímzett függönyt akasztottam a kilincsére, sötétpiros tintát fröcsköltem rá, olyan volt, mint a vér, gyerekes dolog, de kaján vigyorral gondoltam arra, milyen arcot vág, ha reggel megtalálja, mit gondol majd akkor az elhagyott lakásban élő szellemekről. Pechemre hajnalban vihar volt, és lesodorta a függönyt. Azóta is ott lóg az ecetfa tetején, a tintacseppeket rózsaszínű kosszá oldotta az eső. Az én lakóm, mert hát az a lakás valamikor szintén a miénk volt, nem is vette észre, naphosszat a szőlőlugast bámulja, fogadni mernék, hogy unalmában és talán bánatában a szőlőfürtöket számolgatja.

Botorul és bután reméltem, hogy hallani fogom. De hát lassan már a hangok emléke is kikopik belőlem, mert utálok a várost, az udvart, a folyosót. Nem vagyok hajlandó felfogni ezeket a ricsajokat, ezt az egész értelmetlen zakatolást, ami állandóan körül akar venni. Néha viszont rendkívül zajos álmaim vannak, hallom magamat, az anyámat, a szeretőim suttozását, sírást, sokfélést, mind olyanokét, akik rég nincsenek már. Ilyenkor örült reménykedéssel ébredek, azonnal a zongorához szaladok. Mindig csak az ötödik leütött hangig remélem, hogy hallani fogok mégis, újra, örökre. De hiába minden, a zongorát még akkor elvitték, amikor a többieket. Ez a szerencsétlen mintha mégis hallana engem és a beteges klimpírozásomat, ha eszembe jut a zongora, azonnal fülelni kezd. Nem tudom, miért nevezem szerencsétlennek, hisz ő nem rejtőzködik évtizedek óta egy poros lakás titkos kamrájában. A por az én igazi barátom, leghűségesebb háziállatunk a porcica, és itt nincsenek egerek, az ingatlanosok egytől-egyig hazug alakok. Néha kijárok, mert ennem és innom mégis kell, a cselédlépcsőt

használok, de lassan vissza kell térnem a fölépcsőhöz, amióta megváltoztak a dolgok a világban, mindenki lomtárnak használja ezt a szűk feljárót. Kimustrált babakocsik, üres üvegek, mindenféle lim-lom akadályoz a járásban. Jellemző, hogy a házban lakók közül többekkel is találkoztam már az utcán, sőt, az udvaron is, de valahogy nem vesz észre senki. Ha nem vécéznék, és nem lennék éhes, szomjas, azt gondolnám, valóban szellem vagyok. Pedig élek, de még mennyire...

A szomszéd, vagy mondjam inkább nagybetűsen, a Szomszéd nem tudja, hogy a hálósobája meg az én nappalim fala közös. Vagyis talán tudja, de nem foglalkozik különösebben ezzel. Nem lehet valami nagy ész, én már kiskoromban is mindig a titkos kémlelőnyílásokat kerestem minden festményen, pedig akkor még nem olvastam detektív-regényeket. De a mi időnkben ez valahogy bevett szokás volt, az álfal, áljajtó, álkutyafüle, nem hittem volna, hogy majd az életem múlik ezen, vagy a létezésem. Na meg a festményekbe operált kémlelőnyílások. A hálóban egy romantikus tájkép lóg, harmadrangú piktor remeke, többek között egy szobrot ábrázol, valamelyik mitológiai hős álldogál bánatosan, de megfeszített izmokkal a talapzaton, körülötte disznók turkálnak, a háttérben jegenyefák alatt feltúrt szoknyájú parasztlány kelleti magát, hogy kinek, azt nem tudjuk, azt a személyt a festő nem ábrázolta. Az egyik disznóban van a kémlelő, és a mi szomszédunknak általában a hátát látom azon a lyukon keresztül. Szép háta van, meg kell adni, és ez sok mindenről árulkodik. Többek között arról, hogy néha keservesen sír. De az is lehet, hogy görcsösen nevet, ki tudja, én nem hallom, de az illatát érzem, erősebb, mint a lenti kávésbolt.

Néha olyan erősen ver a szívem, amikor nézem, hogy arra gondolok, hallania kellene. Vagy legalább érezze, úgy ahogy én. De ez csak fekszik a hátán és a mennyezetet bámulja, mintha onnan várná valami vagy valaki érkezését. Pedig ott fent aztán tényleg nincsen semmi. Nem tudom, mit tegyek, tanácstalan vagyok, és minél jobban kiismerem, félek, hogy visszautasítana. Valamikor sokat kiabáltam, és igen hevesen reagáltam le a dolgokat. Mostanában sokszor gondolok arra, hogy azért nem hallok semmit, mert már nem ehhez a világhoz tartozom. De akkor miért érzem azt, hogy élek, vágyakozom, a testemet tapinthatóan találom és igen, bevallom, néha örömet szerzek magamnak, miközben nézem a Lakót. Meg máskor is. Mennék, mert úgy érzem,

vár rám. Néha átjön, és körülszaglász a szobában. Fogalma sincsen róla, hogy más helyiségek is vannak itt. Apám annak idején rejtett ajtókat vágott a falakba, azt remélte, ha van rejtekhely, megúszhatjuk. Nem úszott meg senki semmit, csak én, bár ez sem biztos.

3.

Már nem félek, hogy egér, poloska, patkány, svábbogár, effélék, ahogy attól sem félek, hogy a levéltári aktakupac, sőt, aktahegy alján ott van a halál, a létezés értelmetlenségének újabb igazolása, mi másért járnánk ilyen helyekre? De az kifejezetten idegesít, ha úgy érzem, hogy néznek, látnak, és én ezt nem tudhatom. Rengeteg biztonsági kamerával néztem szembe, rengeteg buta jószággal, az emberi vakság technikai remekléseivel. Attól viszont mindig kiráz a hideg, ha úgy érzem, hogy láthatóvá váltam. Mintha volna egy szem, amelyik elől nem tudok elrejtőzni. Ki mondta neked, hogy mezítelen vagy? Persze, nem mondta senki, csak hát megérzi az ember az ilyet, hogy nézik. A mi világunkban ennek oksági magyarázata nincs, legalábbis nem volna szabad legyen. Semmiféle sugarak nem áramlanak ki egy tekintetből, legyen az kamera, festmény, isten és démon. Semminek sem volna szabad léteznie. De amikor ebben az idegen városban délutánoként megtértem haza, kiterítettem a rengeteg papírfecnimet, és kitettem azt a kicsiny lapos üveget, amiben pár korty vaníliás szesz lötyögött, olyan színű, mint a vizeletminta, amit öreg tatócák az urológusnak vittek, esküdözve, hogy sem vodkát, sem pedig sört már nem ittak emberemlékezet óta. Az urológus tudta, a tatócák is tudták, hogy tudja, én is tudtam, hogy valami nincs rendben.

Azon a délutánon, amikor a szokásos módon jegyzetek, cédulák, fénymásolt iratok között a vizeletmintához hasonló konyakkal leültem az asztalomhoz, életem egyik hülye pillanata nyilallott belém: itt most engem látnak. Ha legalább egy fügefalevelem volna. Nem mintha testi valóm láthatósága ellen bármi kifogást akarnék emelni. Lássa mindenki azt, ami látható rajtam és megmutatható. De ne nézzen! Új volt ez a dolog, ismeretlen, kényszerítő, mint amikor többször fel kell ugrani az asztaltól, és hiába, fölösleges meg indokolatlan, de kell, de kényszerít. Arra is gondoltam, hogy voltak réges-régi iratok, titkos levelek, amelyeket halált hozó porral szórtak be gonosz emberek, és aki azokat fellapozza... És persze nincsenek ilyen levéltári állományok, nem lehet

elkapni pestist, leprát, sárgalázatot, körömgombát attól, hogy az ember naphosszat olvas.

Mint a legtöbb ember, én is úgy gondoltam, hogy a józan észhez kell folyamodni, mikor a kétségek szorongatnak. Ennek a háznak bizonyára van egy egészen komoly telekkönyvi anyaga, belefér az időmbe és a napjaimba, hogy ezt is átnézzem. Minden belvárosi ház a történelem, az idő egy szelete, mindenütt ugyanaz történt, mindenütt ugyanaz a hiábavalóság ütközik ki a falakon, mint a salétrom. Félretettem hát pár napra kutatásom tárgyát, ami ettől olybá tűnt, mintha tényleg volna, mert ami nyomaszt, az általában van. Nemlétező dolgok is szoktak nyomasztani, de azok másképpen. Már nem szerettem ezt a házat, függőfolyosóval, kávészaggal, kíváncsi, pofátlan gyerekekkel, a tonnányi zöld szőlővel, és azzal a nyomasztó önmagammal, aki valamit meg akar tudni, amiről mindenki hallgat.

Hogy minden lakásból a jogos tulajdonost egyszer elvitték, az nem lepett meg. Nálunk ez így van. Miért is akarunk főtéri lakást birtokolni? Ilyen szegény országban elképesztően sok embernek van saját háza, mondta az ügynök. Nem kérdeztem tőle, hogy inkább ne volna. De hát egyértelmű a véleménye. Stabil birtokviszonyok között ő mihez kezdene? Ragaszkodni kell ahhoz, hogy itt minden rendben van, minden stabil. Viszonyaink egészen korrektek. A levéltári anyagból sem derült ki semmi. A tulajdonosok néha eltűnnek a történelem fordulóiban megzsákutcáiban. És akkor mi van?

Ültem, álltam, sétáltam ebben a bérlakásban, és arra gondoltam, hogy én is el fogok tűnni hamarosan ennek a térszerkezetnek a kanyarulataiban, és nem szeretnék. Azt hiszem, féltem, nemcsak megijedtem, mint amikor gyerekkoromban a mennyezetről egy vízcsepp esett a kezemre, pedig nem volt ahonnan esnie. El kellett hát dönteni, hogy van vízcsepp, vagy nincs, legyen vízcsepp, vagy inkább ne legyen. A mi kultúránkban azt szokás gondolni, hogy ezt mi döntjük el. És nem tudjuk megkérdezni a vízcsepptől, hogy ő mit gondol. Miféle vízcsepp az, amelyik azt gondolja, hogy én félek egy rendezett tulajdonú, összkomfortos, belvárosi lakásban? Mivel semmi okom félni, nem is félek. És akkor már egész pontosan tudtam, hogy be kell fejeznem a levéltári kutakodást, évtizedekig írhatom a tanulmányokat a gyűjtött anyagból, ami ugyanúgy nem szól semmiről, mint a megírandó dolgozatok, el kell utazni gyorsan ebből a városból, minden ismerősöm elköltözött már.

Telefonoztam az ügynöknek, hamarabb utazom el a vártnál, sajnálta, nyilván, megkért, hogy a kulcsot dobjam a postaládába, semmiképpen ne hagyjam a szomszédoknál, mert megbízhatatlanok. Délután egész hosszan sétáltam a városban, azon emberek felszabadultságával, akik egy éjszakai gyorsvonatot várnak csupán, ami elviszi oda, ahol feltételezhetően van még valami dolguk. Zivatarfelhők tornyosultak, igen, arra fogok én is menni, ahonnan az eső jön. Még egyszer átnéztem a szobát, nem maradt-e valami utánam. A hűtőt akartam kihúzni, mikor észrevettem, hogy a bárszekrényben tartott vörösbor a zöldségek dobozában fekszik. Miért is akartam behűteni, de már nem emlékeztem rá, meleg volt a lakásban, azért.

Hosszan készülődött a zivatar, a sötét égen messze villámok cikáztak, de a dörgés nem hallatszott idáig. Kihúztam a dugót az üvegből, töltöttem egy kis bort, beültem a hintaszékbe, amit eddig nem használtam, olvasni úgy én nem tudok, sem pedig írni. A konyhában hangtalanul ketyegő órát néztem, kortyoltam a bort, ami Új-Zélandtól Bordeaux-ig bárhol teremhetett volna, jó volt, átlagos nedű, arra gondoltam, hogy ha nem iszom meg az egészet, nyugodtan eláll hetekig is, olyan messziről jött. Idóm volt bőven, éjfél után indult a vonat, a hintaszék és a bor egészen megnyugtató. Miért is akartam vajon a délután, meg az elmúlt napokban elmenekülni?

Hatalmas csattanásra ébredtem, mintha bombatalálat érte volna a házat, berúgtak volna egy ablakot, valami furcsa álmot is láttam, amit azonnal el is felejtettem. Zuhogott az eső kint, megérkezett a vihar, a csatornában erős iramban zúdult le a víz, a függőfolyosón is hallatszott az egyenletes csepegés. Semmilyen más hangot nem hallottam, csak az eső morajlását, bennem volt még az ébredés riadalma, vártam az újabb égzengést, mint aki eleve fél a túlságosan erős zajoktól. Felálltam, hogy akkor indulok, volt még idő bőven, de a zápor csábított, friss levegő áramlott be az ablakon. A szomszédos lakás szőlőindái mögül erős neonfény vágott be a szobába, mint mindig, ha nem húztam el a sötétítőt, a fénykéve a falra esett, amin döbbszerűen vettem észre a változást. A ronda reprón az üveg ívesen össze volt törve, egész pontosan láttam, hogy az alsó ráma egy feszültségpont, talán egy bog miatt meghajlott, és ezt az üveglap már nem bírta el. Ez volt hát a zaj, ami felébresztett. Nem gyújtottam villanyt, visszaültem a hintaszékbe, töltöttem még egy pohár bort, és arra gondoltam, hogy nem kell már sürgősen elutaznom, rágyújtottam egy cigarettára.

4.

Reggel az ég komor volt, a felhők mint bőrbe égett ráncok, feketén csüngtek a város fölött. Egy ideig nem mertem szétrézni a kamrában, de aztán a kíváncsiságom győzött. Először alig vettem észre valami változást. Rettegni kezdtem attól, mi lesz majd, ha az emlékeim is visszatérnek az elmúlt éjszakáról. Hiába ellenkezem, ellepnek és megfojtanak. Megérdemlem, gondoltam, hiszen én magam idéztem elő bármit, ami történt. Kisebb zűrzavar vett körül, mint amire számítottam, de mindenesetre a szomszéd helyiséggel közös falon egy öklömnyi lyuk éktelenkedett, az ágyam szétdúlva, apró vércseppek a lepedőn, a padlón, a kilincsen. Meztelen voltam, karom, lábam foltos, mintha megvertek volna, de nem fáj semmim. Üresnek és hidegnek éreztem a testemet. Egy borospohár cserepeit szedegetve próbáltam felidézni, hogy mi történt. Azt hittem, az emlékek majd könnyörtelenül megtámadnak, de alig jutott eszembe valami. Derengett, hogy nagy vihar volt éjjel, és én örülten járkáltam fel-alá a szobában. Aztán nekiütköztem valakinek, egy ember teste csapódott az enyémmel és azonnal, mohón a számat kereste, ellöktem magamtól, és ütni kezdtem, vaktában csapkodtam, a támadómat vagy a vendégemet, most sem tudom, minek nevezem, minduntalan eltűnt, aztán a hátam mögött bukkant fel, vagy az oldalamnál, és továbbra is a testemet cibálta és markolászta, előbb védekeztem, ahogy tudtam, aztán a konyhába menekültem, mert azt hittem, megbolondultam, hosszan ittam az előreláthatatlan tragédiákra tartogatott pálinkából. Talán akkor vertem le ezt a borospoharat. És megvakultam, esküszöm, megvakultam, nem láttam semmit, csak azt éreztem, hogy az ágyban vagyok, egy test leszorít, rajtam fekszik, izzad, alig tudtam kimenekülni alóla. Úgy gondoltam, végérvényesen elvesztettem az eszemet, a falat ütöttem ököllemmel, hogy felébredjek az örületből. Azóta semmire nem emlékszem, csak ez a ricsaj meg a zakatolás odakintről. Szégyen talán bevallani, de sírva rogytam be az ágyba, hogy akkor most már mi lesz velem, ki vagyok én, vagyok-e egyáltalán, vagy csak képzelem az egész életemet? Görcsös zokogás rázott, mint valami hisztérikust. A vállamat nyomta valami. Egy durván tépett, kemény kartonlap volt, és valaki ezt firkálta rá: *Újra átjövök magához. Még napvilág. Hogy lásson és ne féljen. Várjon rám!*